

POSTANOWIENIE

Dnia 28 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz

w sprawie **R. P.**

oskarżonego z art. 586 k.s.h., z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.

w przedmiocie skargi obrońcy oskarżonego

na wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 2 lutego 2024 r., sygn. akt VII Ka 972/23

uchylający wyrok Sądu Rejonowego Katowice - Zachód w Katowicach

z dnia 30 maja 2023 r., sygn. akt VIII K 227/21

postanowił:

**oddalić skargę, a kosztami sądowymi w przedmiocie skargi
obciążyć Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Od uniewinniającego wyroku Sądu Rejonowego Katowice - Zachód w Katowicach z dnia 30 maja 2023 r., sygn. akt VIII K 227/21, apelacje złożyli pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego oraz oskarżyciel publiczny.

Pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego R. B. w apelacji zarzucił obrazę art. 7 k.p.k. poprzez dowolną, dokonaną wbrew zasadom prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego ocenę zeznań świadka R. B. .

Prokurator zaś w apelacji zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k. poprzez przekroczenie zasad swobodnej oceny dowodów i dowolną ich ocenę, tj. uznaniu za niewiarygodną opinię biegłych A.W. oraz M.Ł. z uwagi na jej sprzeczność z opinią M.K. sporządzoną dla potrzeb innego postępowania oraz wobec ustalenia przez biegłych braku możliwości spłaty zobowiązań P. sp. z o.o. w czasie współpracy z R. B. z uwagi na nieuwzględnienie okoliczności świadczących przeciwnie, podczas gdy opinia A.W. oraz M.Ł. była pełna, jasna i wewnętrznie spójna oraz została wydana w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, w tym dokumentację księgowo-rachunkową odzwierciedlającą kondycję finansową P. sp. z o.o. , taką jak sprawozdanie finansowe za lata 2013 - 2015 oraz inne dokumenty, szczegółowo wymienione w załączniku do opinii;

2. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 201 k.p.k. poprzez zaniechanie wezwania biegłych A.W. oraz M.Ł. do sporządzenia opinii uzupełniającej lub powołania innych biegłych, w sytuacji gdy stwierdzono sprzeczność opinii A.W. oraz M.Ł. z opinią M. K. sporządzoną dla potrzeb innego postępowania oraz jej niepełność przejawiającą się w nieuwzględnieniu okoliczności świadczących przeciwnie co do ustalenia przez biegłych braku możliwości spłaty zobowiązań P. sp. z o.o. w czasie współpracy z R. B. ;

3. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k. poprzez przekroczenie zasad swobodnej oceny dowodów i dowolną ich ocenę, tj. uznaniu za niewiarygodne zeznania pokrzywdzonego R. B. w zakresie „zwodzenia” go przez członków zarządu P. sp. z o.o. oraz stosowania wobec niego podstępnych zabiegów z uwagi na ich nieprecyzyjność i sprzeczność z pozostałym materiałem dowodowym, takim jak dane KRS, zeznania H. G. i wyjaśnienia R. P. , podczas gdy prawidłowa ocena całości materiału dowodowego w sprawie wskazuje na brak sprzeczności zeznań R. B. co do zapewniania pokrzywdzonego o rozliczeniu zaległych płatności w przyszłości i konieczności kontynuowania współpracy w sytuacji, gdy spółka nie miała możliwości regulowania swoich zobowiązań;

4. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na jego treść, polegający na braku wywiedzenia faktu, że oskarżeni wyzyskali błąd R. B. co do jego przekonania o przyszłym uregulowaniu zaległych należności i co do jego wiedzy o kondycji finansowej P. sp. z o.o., w sytuacji gdy co najmniej w dniu 7 lipca 2014 r. przez R. P. oraz w styczniu 2015 r. przez K. G. R. B. był zapewniany o zapłacie dotychczas nieopłaconych faktur VAT i konieczności kontynuowania współpracy w tym celu, a kondycja finansowa spółki uniemożliwiała spłatę zaciąganych zobowiązań już w chwili nawiązania współpracy pomiędzy ww. podmiotami.

Po rozpoznaniu tych apelacji Sądu Okręgowego w Katowicach wyrokiem z dnia 2 lutego 2024 r., sygn. akt VII Ka 972/23, uchylił wyrok Sądu Rejonowego Katowice - Zachód w Katowicach z dnia 30 maja 2023 r., sygn. akt VIII K 227/21, i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Skargę od wyżej wymienionego wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach złożył adwokat M. P. – obrońca z urzędu obrońca oskarżonego R. P.. W skardze tej zarzucił naruszenie art. 437 k.p.k. w zw. z art. 454 k.p.k. poprzez uchylenie wyroku w odniesieniu do oskarżonego R. P. w sytuacji, kiedy przeprowadzona ocena dowodów zgromadzonych w aktach sprawy, przy uwzględnieniu wytycznych sformułowanych przez Sąd II instancji, nie pozwalała na ocenę, że wobec oskarżonego R. P. po ponownym rozpoznaniu sprawy przez Sąd I instancji mógłby zapaść wyrok skazujący. Podnosząc ten zarzut wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Katowicach do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Brak jest podstaw do uwzględnienia skargi..

Na wstępie przypomnieć wypada, że zgodnie z art. 437 § 2 k.p.k., w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r., sąd odwoławczy zmienia zaskarżone orzeczenie, orzekając odmiennie co do istoty, lub uchyla je i umarza postępowanie; w innych wypadkach uchyla orzeczenie i przekazuje sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., **art. 454 k.p.k.** lub jeżeli jest konieczne

przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Podnosi się, że z art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. wynika obowiązek reformatoryjnego orzekania przez sąd odwoławczy, co w połączeniu z uprawnieniami do szerokiego przeprowadzania postępowania dowodowego powoduje, że ciężar merytorycznego rozpoznania sprawy spada na sąd drugiej instancji. Funkcją tego sądu nie jest powtórzenie całego postępowania dowodowego, ale ponowienie lub uzupełnienie materiału dowodowego w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla prawidłowego przeprowadzenia kontroli odwoławczej w celu dokonania ustaleń faktycznych zgodnych z prawdą.

Niewątpliwie możliwość wydania przez sąd odwoławczy orzeczenia o charakterze kasatoryjnym jest obecnie w istotnym stopniu ograniczone, a to z uwagi na fakt, że została zastrzeżona tylko do wyjątkowych wypadków, wyraźnie wskazanych w ustawie. Wyjątkowy charakter tego rodzaju judykatów wywołuje również konieczność jednoznacznego wskazywania w treści ich uzasadnień, która z przesłanek określonych w art. 437 § 2 k.p.k. stała się podstawą uchylecia wyroku sądu I instancji i przekazania sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2018 r., IV KS 7/18, LEX nr 2499850). Rozpoznanie skargi przez Sąd Najwyższy ogranicza się do zbadania, czy zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza wskazana w przepisie z art. 439 § 1 k.p.k., albo czy sąd odwoławczy uchylił wyrok, mimo braku formalnych przeszkód określonych w przepisie art. 454 k.p.k., do wydania wyroku zmieniającego, względnie, czy jest konieczne przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (por. przepis art. 437 § 2 in fine k.p.k.).

Z art. 454 k.p.k. wynika zakaz orzekania przez sąd odwoławczy na niekorzyść oskarżonego, który został uniewinniony w pierwszej instancji lub co do którego w pierwszej instancji umorzono postępowanie. Oskarżony R. P. został uniewinniony od zarzucanego mu czynu wyrokiem sądu pierwszej instancji. Niedopuszczalne jest zaś, aby Sąd Najwyższy, w trybie określonym przepisem art. 539a k.p.k., samodzielnie ponownie oceniał, czy zachowanie oskarżonego R. P. wyczerpuje znamiona czynu zabronionego, a w następstwie tego doszedł do odmiennych wniosków i z tego powodu uchylił zaskarżony skargą wyrok (por. np. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., sygn. akt I KZP 13/17). Sąd Najwyższy w postępowaniu wywołanym wniesieniem skargi na uchylający

wyrok sądu odwoławczego, nie może oceniać, czy zaistniały merytoryczne podstawy określone w art. 454 k.p.k. do wydania wyroku zmieniającego, nie jest bowiem władny, na podstawie przepisu art. 539a § 1 k.p.k., do oceniania materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. Rozpoznanie sprawy w tym zakresie należy bowiem do ustawowych kompetencji sądów powszechnych.

[J.J.]

[ms]